

Obsah

Seznam zkratk	9
Úvod	11

ČÁST I – OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ROZVOJOVÝCH ZEMÍ

1. Vymezení a pojetí rozvojových zemí – základní kategorie	15
1.1. Termín rozvojové země	16
1.2. Vymezení rozvojových zemí	16
1.3. Pojetí rozvojových zemí	21
1.3.1. Širší pojetí rozvojových zemí	21
1.3.2. Užší pojetí rozvojových zemí	24
1.4. Základní kategorie	29
2. Vývoj teoretických koncepcí rozvoje	35
2.1. Kategorie rozvoj	36
2.2. Vývoj teoretických koncepcí rozvoje od konce 2. světové války do poloviny 90. let 20. století	39
2.2.1. Období 60. a 70. let 20. století	40
2.2.2. Období 80. let až do poloviny 90. let 20. století	41
2.3. Moderní teoretické koncepce	42
3. Vývoj postavení rozvojových zemí ve světovém hospodářství	51
3.1. Období 50. a 60. let 20. století – období relativní prosperity	52
3.2. Období 70. let 20. století – období cyklických a strukturálních krizí	55
3.3. Období 80. let 20. století – „ztracená dekáda“	60
3.4. Postavení rozvojových zemí ve světovém hospodářství v 90. letech – období dynamických změn	65
3.5. Postavení rozvojových zemí ve světovém hospodářství na počátku nového století	70
4. Vnější ekonomická diferenciacce rozvojových zemí	77
4.1. Proces ekonomické diferenciacce – podstata a hlavní faktory	78
4.2. Vývoj procesu ekonomické diferenciacce rozvojových zemí	81
4.2.1. Fáze první: 60. léta 20. století	81
4.2.2. Fáze druhá: 70. léta 20. století	83
4.2.3. Fáze třetí: 80. léta 20. století	84
4.2.4. Fáze čtvrtá: 90. léta 20. století	87
4.2.5. Fáze pátá: 1. dekáda 21. století	91
4.3. Klasifikace rozvojových zemí	93
4.3.1. Klasifikace rozvojových zemí na základě obecných kritérií	93
4.3.2. Klasifikace rozvojových zemí na základě specifických kritérií	95
4.3.3. Vícekritériální klasifikace rozvojových zemí	97
5. Vnitřní ekonomická diferenciacce rozvojových zemí – chudoba a nerovnost.	105
5.1. Chudoba a příjmová nerovnost v rozvojových zemích s nízkými a středními příjmy	107
5.1.1. Míra chudoby	107
5.1.2. Hloubka chudoby	114
5.1.3. Příjmová nerovnost	114
5.2. Růst, vládnutí a chudoba	119

ČÁST II – VNITŘNÍ FAKTORY EKONOMICKÉHO ROZVOJE

6	Role lidského kapitálu v rozvoji	129
6.1.	Faktory ekonomického růstu – teoretické poznatky	130
6.1.1.	Význam kvality lidského kapitálu	132
6.1.2.	Význam kvantity lidského kapitálu	137
6.2.	Ukazatele kvality lidského faktoru	139
6.2.1.	Ukazatel rozvoje lidského faktoru (HDI)	139
6.2.2.	Gender-related development index (GDI)	144
6.2.3.	Index lidské chudoby (HPI)	146
7	Moderní ekonomický růst a strukturální změny v rozvojových zemích	153
7.1.	Moderní ekonomický růst – podstata konceptu	154
7.1.1.	Proces strukturálních odvětvových změn	157
7.2.	Charakteristika sektorů hospodářství v rozvojových zemích	164
7.2.1.	Sektor zemědělství	164
7.2.2.	Sektor průmyslu	170
7.2.3.	Sektor služeb	175
8	Změny v ekonomické úloze státu v rozvojových zemích (ekonomická transformace)	183
8.1.	Stát jako sociální fenomén	184
8.2.	Stát jako ekonomický fenomén	186
8.3.	Specifika státu v rozvojových zemích	190
8.3.1.	Ekonomická transformace v rozvojových zemích	194
8.3.2.	Tendence ve změnách role státu v rozvojových zemích	198
9	Strategie ekonomického rozvoje	203
9.1.	Rozvojové dekády OSN	204
9.2.	Strategie ekonomického rozvoje specifické pro jednotlivé rozvojové regiony	207
9.3.	Strategie ekonomického rozvoje na národní úrovni	210
9.3.1.	Strategie ekonomického rozvoje akcentující rozvoj zemědělství	210
9.3.2.	Strategie ekonomického rozvoje akcentující rozvoj průmyslu	212

ČÁST III – VNĚJŠÍ FAKTORY EKONOMICKÉHO ROZVOJE

10	Změny v zapojení rozvojových zemí do mezinárodního obchodu – teorie a praxe	221
10.1.	Teoretické přístupy k přínosům mezinárodního obchodu pro ekonomický růst rozvojových zemí	222
10.1.1.	Vybrané teorie mezinárodního obchodu a standardní model mezinárodního obchodu	222
10.1.2.	Teorie mezinárodního obchodu relevantní pro rozvojové země	226
10.2.	Změny v zapojení rozvojových zemí do mezinárodního obchodu od 50. let 20. století do současnosti	230
10.2.1.	Kvantitativní změny v zapojení rozvojových zemí do mezinárodního obchodu	232
10.2.2.	Kvalitativní změny v zapojení rozvojových zemí do mezinárodního obchodu	236
10.2.3.	Změny v zapojení rozvojových zemí do mezinárodního obchodu službami	243
10.3.	Implikace změn v zapojení rozvojových zemí do mezinárodního obchodu na jejich ekonomický růst	245

11	Změny v zapojení rozvojových zemí do mezinárodního kapitálu	249
11.1.	Význam mezinárodního kapitálu pro rozvojové země – vybrané teoretické poznatky . . .	250
11.2.	Klasifikace mezinárodního kapitálu	251
11.3.	Pozice rozvojových zemí v mezinárodním kapitálu	252
11.4.	Finanční a měnové krize v rozvojovém světě	265
12	Mezinárodní migrace osob a její důsledky pro rozvojové země	273
12.1.	Rozsah a trendy mezinárodní migrace.	273
12.1.1.	Typy migrace	275
12.1.2.	Světové trendy migrace.	277
12.1.3.	Kdo se migrací zabývá?	280
12.2.	Dopady mezinárodní migrace	282
12.3.	Dopady mezinárodní migrace na rozvojové země	285
12.3.1.	Rozsah remitencí ve světě	286
12.3.2.	Determinanty velikosti a formy remitencí	290
12.3.3.	Důsledky a použití remitencí	293
12.3.4.	Další ekonomické dopady mezinárodní migrace	296
13	Mezinárodní rozvojová pomoc a spolupráce	303
13.1.	Vymezení pojmu a základní definice	304
13.2.	Motivy pro poskytování rozvojové pomoci	306
13.2.1.	Počáteční motivy pro poskytování rozvojové pomoci	307
13.2.2.	Motivy strategické versus nestrategické	309
13.2.3.	Ekonomické motivy pro poskytování rozvojové pomoci	310
13.3.	Hlavní aktéři rozvojové pomoci – dárci a příjemci	313
13.4.	Formy rozvojové pomoci	317
13.4.1.	„Moderní“ formy rozvojové pomoci	319
13.5.	Trendy v poskytování rozvojové pomoci – pohled do budoucna	324
	Závěrem	333
	Seznam boxů, grafů, map, schémat a tabulek	335
	Příloha	339